

څيچيكان حقان حفاظتو بچين عالمى قانون

Convention on the Rights of the Child

TRANSLATED IN KHOWAR LANGUAGE

ترجمه: فرید احمد رضا بونی چترال

مادر ٹانگ انیشیئیوز فار ایجوکیشن اینڈ ریسرچ

څيچيكان حقان حفاظتو بچين عالمى قانون

خیثیقان حقان حفاظتو بچین عالمی قانون

UNITED NATIONS CONVENTION ON RIGHTS OF CHILD

خیثیقان حقان بارا ہیه اغلانیه چارکوسلو جنل اسمبلیه ۲۰ نومبر ۱۹۵۹ء اولانو بارا زیر غور ہائے ہے بنیادا چارکوسل بیشیر جوش سال اچہ ۱۹۸۹ء ہے قراردادو جنل اسمبلیه منظور اریر۔ ہیه ای سال اچہ ۲ ستمبر ۱۹۹۰ء قانون ساؤز بیتی عملہ ہائے۔ ہیه قانونو جنل اسمبلیه پاس کوریکو مطلب ہیه اوشوئے کی دنیار کیه قسمہ دی نالنصافی ختم بانی وا ہر ایوالیوتین برابری اوجے انصافو حقوق دیونو ہائے۔ کوسوم دی قومیتو، علاقو اوجے مذہبو بنیادا نالنصافی موبائے۔ خیثیقان بچین ہیه اصول ساؤزیکو دی مطلب ہیه شیر کی دنیا خیثیقان سوم بو قسمہ نالنصافی بونیان۔ کورا مذہبو بنیادا، کورا قومیتو بنیادا وا کورا علاقو بنیادا۔ سکولا، دوکانه دورا خیثیقان سوم شوم سلوک بولیان، جسمانی طورا شوم سلوک کورونو بولیان ہیتان پریشان کورونو بولیان، ہیه قسمہ زیادتیار خیثیقان محفوظ کوریکو بچین ہیه قانون ساؤز بیتی شیر۔ ہیه قانونه خیثیقان بھبودیو بچین حکومتان، نان تنان پابند کورونو بیتی شیر کی ہتیت کیه قسمہ دی خیثیقان بچین دوناوا وا منصوبہ ساؤزیاوا ہیتان رایوتے اہمیت دونی۔ ہیتان سار بشار گانیکار غیر کیه دی اشناریو ہیتان سورا لاگونوکونی۔ ہیه معابدو تحته ای خیقو بچین صحتو، تعلیمو وا جم ماحلو صمانتو دیونو بیتی شیر کی ای خیق بہتر ماحلو پورش بیتی معاشرو بچین ای بہترشہری ساؤز بوئے۔ ای خور شیلی لو ہیه معابدہ پیش شامل کورونو بیتی شیر کی دولت مند ملک غریب ملکان خیثیقانتے سہولت دیکا مددو کونی ہے قسمہ دنیو روئے ای بیتی دنیو خیثیقان بچین ای شیلی معاشرو تشکیل کونی۔

بیه معابدو خاص نکات موژی لائنه دیتی شینی

1. بیه معابدو مطابقه جوش اوشت سالاری موژی برای نفریوتین بیه حق خاص بوئے-
2. بیه معابدو اصول بغیرنگ و نسل مذبب، جنس، قابلیت، خاندانی پس منظروا علاقائی تعلق سفوسورا ای قسمه لاگو شیر-
3. خیثیقان بارا برای کورمو فیصلو کوراوا سفوسار پروشئی بیتان مفادو خیالو لاکھونو بوئے-
4. حکومت خیثیقان حقان پورا کوريکو بچین تان حتی الوسه کوششو کوئے-
5. حکومت نان تنان حقان اوچے ذمه داریانتے اہمیت دوئے کی بیتان اژیلی بیتان رینمائیه وا غیچ درائیه جم پرسکون ماحولا پوروش بیتی تان حقان سار واقف بونی-
6. برای خیقوتین زنده بالبیکو حق حاصل شیر- تھے حکومت ہا اقدام کوئے کی ہتے سورا خیق شیلی ماحولا صحت مند بیتی باردور-
7. بیه دی ای خیقو حق شیر کی پیدابیکار اچی تان ہتوناموا اوچے قومیتو (حکومتی رجسٹر) نیویشنو بوئے، خیقوتین بیه حق دی حاصل شیر کی ہسے تان نان تنان بارا ہوش کوئے وا ممکنه حتہ پت ہونان تات ہوخیالو لاکھونی-
8. حکومتو بیه ذمه داری شیر کی خیقو شناختو تو نامو، قومیتو وا خاندانی تعلقو کیه دی حالتہ حفاظتو کوئے- دباؤ سورا یا کیه دی غیر قانونی طریقہ خیقو شناختو تبدیل کوريکو نو لاکوئے- اگر کی کیه خیقو ہمی حقان سار انکار کورونو ہوئے تھے حکومت ہے خیقو مددو بچین میدانه گوئے-
9. خیقو تو نان تنان سار زبردستی جدا کورونو نوبوئے صرف ہتے صورته کی بیس ہے خیقو تان جم مفادا بوئے- (مثالو طورا ہتے خیقو سوم شوم سلوک، یا غلط تربیتو صورته) خیقو نان تنان ذمه داریان بارا فیصلہ کوريکو وختہ ہے خیقو سار رائے گانیک ضروری شیر- بر خیقو تان نان تنان سوم ہال بیکو وا تعلق سوتیکو حق حاصل شیر اگرچہ بیس ہو بچین کیه نقصان دیه کی نواوشوئے-

10. خیق یا ہتو نان تات ای ملکه ای بیتی ہال بیکو بچین کی درخواست ارینی تھے حکومت ہے سورا ہمدردانہ غور کوری شاؤ ہے جوابو دوئے۔ اگر ای خیقو نان تات جو خور خور ملکه کی ہال باو اوشونی ہے خیقوتین یہ حق حاصل شیر کی ہوتے کھاڑان (نان اوچے تاتو) پوشیکو اجازت بوئے۔

11. حکومت خیحیقان غیرقانونی طورا اوشُورے تیتان ملکار بیری الیکار منع کوریکو بچین اقدام کوئے، یا کیه خیقو اچی تان ملکوتے گیکا کیه مسئلہ کی اوشونے ہتو دی دودیری کوئے۔

12. ہر ای خیقوتین مسائلان بارا تان رایان اظہار کوریکو حق حاصل شیر کی ہتیت ہو سورا اثرانداز بونیان۔ خیقو رایو احترامو کورونو بوئے۔

13. ہر ای خیقوتے یہ حق حاصل شیر کی ہیس آزادیو سورا تان خیالو اظہارو کوروئے، واکھیو بارا تحقیق کوریکو وا قانونو اندرینی ہال بیتی معلومات گانیکو حقدار اسور۔

14. ہر ای خیقوتین یہ حق حاصل شیر کی ہیس کھیوکی خوشیران/مانیران ہتو سورا عقیدہ لاکھوئے واتان عقیدو سورا عمل کوئے ہے حتی پت کی ہیس خور رویان آزادیہ مداخلت کی نو باو اوشونے۔ حکومت نان تان تان اژیلیانتے تیتان حقان بارا رینمائی کوریکو حقو احترامو کوئے۔

15. ہر ای خیقوتین یہ حق حاصل شیر کی ہسے خیحیقان، جوانانان سوم نیشر روپھوئے، وا کیه گروپہ شامل بوئے، ہیه حتی پت کی ہیس خور رویان حقان پونہ روکاوت نوہوئے۔

16. ہر ای خیقوتین یہ حق حاصل شیر کی ہتو ذاتی کورمہ مداخلت کورونو نو بوئے۔ قانون خیقو خاندانی، ذاتی زندگیو و تو دورو حفاظتو ضمانتو دویان۔

17. ہر ای خیقوتین میڈیو سار قابل اعتبار معلومات گانیکو حق حاصل شیر۔ ریڈیو، ٹیلی ویژن وا اخبار خیحیقانتے ہیتان ذبنو معیارو مطابقہ معلومات مہیا کونی۔ حکومت ہتے اشناریان سار خیحیقان بچت کوئے کیه معلوماتان سار بیتانے نقصان

تاروران-

18. نان تات خيحيقان پورشه ايوال ايواليو سوم مدد كونى وا بىرىتە اشناريوتىن اپمىيت دونى كياغ كى بىتان بچين جم اوشۇئە- حكومت بىتانتە سهولت ميسىر كوريكىو بچين نان تاتان مددو كۆئە خاص كورى كىھ خيحيقان نان تات كى (ملازم پىشە) كوروم غار اوشۇنى-

19. حكومت خيحيقان سوم شوم سلوکاري، شوم لوارى وا شوم راويارى كى بىسى نان تاتان وشكىيارى اوشۇياكى يا بىتە رويان وشكىيارى كا كى بىتان پورشو كونيان تان واسو مطابقه بچ كوريكىو كوششو كۆئە-(شوم سلوک، دىش لو، جبىرى مشقت)

20. كىھ خيقو كى تو خاندانو وشكىيارى پورش نو باۋ اوشۇئە - حكومتو ذمە دارى شير كى بىس سورا قدم گانىردا بېيە خيالو لاكەھۆئە كى كىھ روئە بىس پورشو كورونيان بىت بىھ خيقو ئاقافتو اوچە مذېبو خيالو لاكەھونى-

21. كىھ خيقو كاكى ٻاليتائى، سفوسار نىست بىھ خيقو مفادو لوڙۇنو بؤئە- ٻاليرو خييق بىس ملکە ازى اسورا كى خور ملکە كەھاڻ صورتە بىتان حقان اى قسمە خيالو لاكەھونو بؤئە-

22. خيقي مهاجر اسور يا كىھ ملڪا پناھ مشكيران، بىتونى دى بىش تان حق حاصل شير كىچە كى بىس ملڪا ازىريو خيقوتىن- حكومت مهاجر خيحيقان تان نان تاتان سوم تاريكىو كوششو كۆئە- اگر بىيە ممكىن نوبۇئە تەن حكومت بىھ خيقو حفاظتو كۆئە-

23. معذور خيقوتىن دى شىيلى زندگى تىريكىو حق حاصل شير، بىھ خيقو آزادىي، عزتو اوچە وقارو پورا خيالو لاكەھونو بؤئە- حكومت معذور خيحيقان مددو بچين ممكىنە حتە پت كوشش كۆئە-

24. ھر اى خيقوتىن جم صحتو حق حاصل شير- حكومت ھر اى خيقو صحتو خيالو لاكەھى سفار اوغ، جم شاپىك، شىيلى ماحول مەھىا كۆئە، كى اى خيقي جم ماحولا حال بىتى صحت مند بؤئە- دولت مند ملک صحتو بېتر كوريكە غريب ملكان مددو كونى-

25. اگر کیه خیقوکی دورار دودیری ہالینو بسوئے (مثالو طورا ہسپیتال، قیدا) تھے ہتوتین ڈکھرو سہولت وا ہتو صحتو اوچے زندگیو مکمل خیالو لاکھیکو پورا حق حاصل بوئے۔
26. حکومت ضرورت مند خیثیقان خاندانوتین اضافی امداد(رقم) کوارار۔
27. ہر خیقوتین بیه حق حاصل شیر کی ہتو ذہنی، معاشراتی و جسمانی ہر ای اشناڑی ہتو ضرور تو مطابقہ پورا بونی۔ کیاغ کی ای انسانو شئیلی زندگی (صحت، سکول، خوراک) تیریکامدد گار بونیاں۔ حکومت ہمی سہولاتان مہیا کوریکا غریب خاندانان مددو کوئے۔
28. ہر ای خیقوتین تعلیم حاصل کوریکو حق حاصل شیر۔ بنیادی تعلیم (پرائیمیری تعلیم) مکمل مفت بوئے۔ سکنڈری تعلیمو سہولت ہر ای خیقوتین میسر بیلیک۔ سکولو ضابطہ اخلاقا خیثیقان عزتو اوچے خودیو خیالو لاکھونو بوئے۔ دنیو ترقی یافته ملک تعلیمو بلینجیکا کم ترقی یافته ملکان مددو کونی۔
29. تعلیم ای خیقو شخصیاتو، قابلیتو واصلاحیتان زیادیر۔ تعلیم خیقو انسانانان حقوق پوش کوریکو حوصلہ افزائیو کوئے وا نان تنان عزتو، تان واخور رویان ثقافت و ازان ماحلو و ازان حقوق پوش کوریکو قابلہ کوئے۔
30. ہر ای خیقوتین تان زبانو چھیچھیکو، زبانه لودیکو، واتان مذہبو روایاتان چھیچھیکو حق حاصل شیر۔ ہے رؤے ہے ملکہ اکثریتہ اسیتانيا کی کم تعدادا۔
31. ہر ای خیقوتین ارام کوریکو، خوشانیو، اشٹوکو، روایتی و ثقافتی سرگرمیہ حصہ کانیکو حق حاصل شیر۔
32. حکومت خیثیقان ہر ہتے کورماڑی حفاظت کوئے، کیاغ کی خیثیقان صحتو اوچے تعلیم حاصل کوریکو بچین نقصاندہ شینی۔

33.	حکومت خیخیقان غیر قانونی طورا منشیات استعمال کوئی کار حفاظتو کوئے۔
34.	حکومت خیخیقاتے جنسی تشددار تحفظ دوئے۔
35.	حکومت بیه لوؤیقینی ساؤزیر کی خیخیقان اغوا وا بیزیمونو نوبئے۔
36.	حکومت کیه دی قسمو پشن کو مراري خیخیقاتے تحفظ دیار کی ہتے وجہین دیتی خیخیقان سوم زیادتی بویان۔
37.	خیقو کیه دی قسمہ تشدد، ظلم وا سزا دیونو نوبئے۔ صرف ہتے وختہ خیقو بندی کورونو بولے کی خور کیه کنجائش کی نو بھچی اوشوئے، ہیس دی پھوک وختو بچین بولے۔ بندی خیقو لیلوٹان نسی قید کورونو نوبئے، خیقو تین تان خاندانو سوم تعلق لاکھیکو حق حاصل شیر۔
38.	حکومت ڙانگہ متاثر بیرو خیخیقان حقان حفاظتو بچین انتہائی قدم او سنیر جوش پونج سالار کم عمر خیخیقان ڙانگہ حصہ گانیکار وا ہیتان فوجہ ملازم بیکار حکومت منع کوئے۔
39.	ہتے خیخیق کوس کی نظر انداز کورونو بیتی شیر، ظلم، مشقت یا کیه قسمہ شومی بیتی شیر وا کاکی ڙانگار متاثر بیتی اسونی ہیتان بحالیو بچین حکومتی سطحه خاص کوشش بولے۔ کوریکو کی ہے خیخیقان عزت اوچے وقاراچی بحال بولے۔
40.	ملزم خیقو یا مجرم خیقو سوم قانونی طورا شئیلی اندازہ سلوک کورونو بولے۔ بتوتین وکیل کوریکو حقوق دیونو بولے وا آزاد عدليه ہسو عمر و اچے حالت مطابقہ تان موقفو پیش کوریکو موقعو دیونو بولے۔ خیقو ذاتی زندگیو ہر وقت خیالو لاکھونو بار۔
41.	کیه ملکو قانون خیخیقان حقوق یہ معابده دیرو لوان سار جم خیالو لاکھونا ہتے ملکو قوانینان بحال لاکھونو بولے۔

.42 ہر ای حکومتو سورا ہیہ لازم شیر کی بسمی اصولان خیجھیقان اوچے لیلوٹان
ذہن نشین کوئے۔